

Carrière maken als docent

Docenten die goed zijn in hun vak en verder leren, brengen het onderwijs op een hoger niveau. Voor docenten die excellent willen worden en carrière willen maken in het vak van docent, is er binnenkort de mogelijkheid een speciaal voor hen ontwikkelde professionele master te volgen: Educatief Meesterschap MBO.

De master komt uit de koker van het Centrum voor Nascholing Amsterdam, dat het programma bouwt met partnerorganisaties (UvA, VU, HvA) en het BVE-velde. Professioneel Meesterschap MBO is gericht op topdocenten in het mbo met tenminste twee tot vijf jaar ervaring, die een voortrekkersrol willen vervullen in (de vernieuwing van) hun onderwijs. Zij zijn ondernemend en inspireren hun collega's. Het tweejarige, duale programma is vormgegeven rond de SBL-competenties (op excellent niveau) en rond de kerncompetenties Ondernemen, Onderzoeken en Inspireren. In de master is veel aandacht voor samenwerking.

Drie leerlijnen

De opleiding wordt gekenmerkt door drie leerlijnen: Kennis & Toepassing, Onderzoek en Reflectie. In de leerlijn Kennis & Toepassing komen de body of knowledge en de beroepsvaardigheden aan de

orde. De nadruk ligt op vormgeving van cgo, ondernemerschap, arbeidsmarktstukken en op pedagogiek en didactiek van de beroepspraktijkvorming. De leerlijn Onderzoek vormt een rode draad in het programma. Praktijkonderzoek in de eigen onderwijscontext is een belangrijk onderdeel van deze leerlijn. In de leerlijn Reflectie worden professionele leergroepen gevormd. Studenten ondersteunen elkaar en geven elkaar feedback in intervisiebijeenkomsten. Daarnaast worden ze intensief begeleid en gestimuleerd om complexe leeropdrachten te verbinden met hun kennis en praktijkervaring en de vertaalslag naar hun eigen onderwijssituatie tot stand te brengen.

Werkvormen

Naast de hoorcolleges is gekozen voor afwisselende vormen als eendaagse en tweedaagse seminars, een buitenlandse studiereis, individuele begeleiding, groepsbegeleiding en

professionele leergroepen (community of learning). In september 2010 gaat – in samenwerking met een aantal ROC's – een pilot van start. Professioneel Meesterschap MBO komt in aanmerking voor de lerarenbeurs. Meer informatie: RikaSchut@cna.uva.nl.

Docentenstage is brug naar de praktijk

Het SintLucas Vakcollege in Boxtel wil een betere aansluiting met het werkveld creëren. Volgens directeur P&O Eli van Beekveld en docente Engels Celine Romijn is de docentenstage daarbij een probaat middel.

'Op je eigen kracht zitten', zo definieert Romijn eigenzinnigheid als de kerncompetentie van de 'Creatieven in opleiding', het motto van SintLucas. Creativiteit komt uit jezelf, maar ontwikkelt zich pas goed in gezamenlijkheid. Die gezamenlijkheid onderstreept de school met de Sint-gedachte. Alle studenten willen afstuderen en als Sint de school verlaten. Volgens van Beekveld is 'het Sint-concept een uitvloeisel van de gedachte dat studenten succes hebben na de opleiding.'

Enmaal buiten in het werkveld na hun examen moeten de Sinten een zachte landing kunnen maken in de alledaagse praktijk. Het helpt als docenten weten hoe het daar toe gaat. 'Tijdens de docentenstage krijgen

docenten een goed beeld van wat het werkveld vraagt', poneert van Beekveld als belangrijkste motief. 'Dat geldt voor vakken als etaleren en grafisch vormgeven, maar ook voor Engels.' Ze ziet ook het belang van de stage voor het SintLucas als organisatie: 'Wij houden ons in de volle breedte bezig met leren en ontwikkelen. Dan is het vreemd als de organisatie daar zelf niet mee bezig is.'

Functioneel

Docente Engels Celine Romijn wil taalonderwijs geven dat functioneel is voor haar studenten. 'Waarop moet ik inzetten? Ik wil mijn energie steken in datgene waar behoefte aan is. Tijdens mijn stage bij een grafisch vormgevingsbedrijf ontdekte ik dat schrijfvaardigheid in het Engels belangrijk is voor de mensen die de externe contacten onderhouden. Meestal hebben die communicatie gestudeerd en komen zij niet van het SintLucas. Hier speelt Engels een rol in het jargon.' Binnenkort vertrekt ze voor twee weken naar Engeland om het tweede deel van haar docentenstage te volgen aan Lincoln University. Daar zal ze meelopen

met een docent en met een klas, studenten spreken en docenten interviewen. In haar stageplan schrijft Romijn: 'Het verblijf in Lincoln is goed voor mijn taalvaardigheid, vooral op het gebied van vaktaal. Zo hoop ik helder voor ogen te krijgen waarin wij onze studenten moeten trainen.'

Inspirerend

De docentenstage leidt tot betere begeleiding van de studenten en tot beter op de praktijk toegesneden onderwijs. Van Beekveld: 'Docenten die op stage zijn geweest kunnen hun ervaringen delen met de studenten. Dat werkt heel inspirerend. Verder kun je het onderwijsprogramma sneller aan de eisen van de praktijk aanpassen. De docent ziet wat er nu werkelijk nodig is.' De docentenstage bevindt zich nog in de pioniersfase, ook op het SintLucas. De animo onder de docenten wordt nog aangewakkerd. Romijn ziet een onderscheid met haar collega's: 'Voor de praktijkmensen is de stage een mogelijkheid om hun kennis op te frissen. Voor mij is het een onderzoek om een kwaliteitsslag te maken.'

Tevredenheidsonderzoek ROC Westerschelde

'We hebben elkaar nodig'

Aan de relatie tussen ROC en bedrijfsleven valt vaak best wat te verbeteren. Maar soms is de relatie tussen beroepenveld en ROC zo goed, dat er een meting nodig is om uit te vinden wát er dan voor verbetering vatbaar is. Dat was ook het geval bij het ROC Westerschelde in Terneuzen. Eind 2009 hield de school een tevredenheidsonderzoek onder bpv-bedrijven.

151 bpv-bedrijven deden mee aan het tevredenheidsonderzoek. Een score van 16 procent, want 940 bedrijven waren voor het onderzoek benaderd. Daar zaten ook bedrijven bij die op dat moment geen bpv'er over de vloer hadden. Al met al geen slechte score volgens beleidsmedewerker kwaliteitszorg Koert Capel. 'De respondenten komen uit zeer verschillende hoeken. Het resultaat kunnen we dan ook gerust representatief noemen.'

Relativeren

Directe aanleiding voor een tevredenheidsonderzoek was er niet. Het ROC Westerschelde heeft een systeem waarin periodiek vier gedefinieerde groepen van belanghebbenden worden bevestigd, en nu waren de bpv-verleners aan de beurt. Jan Meessen, beleidsmedewerker en algemeen adviseur: 'Het is goed om zaken te kwantificeren, maar we relateren de uitslagen van de enquête wel. De relatie met het regionale werkveld is goed en het zou ons verbaasd hebben als de enquêteresultaten iets anders lieten zien. Sterker nog: één bedrijf was zelf verbaasd dat we een onderzoek hielden. "Het gaat toch prima?" was de reactie.'

Hoog scoorde het ROC op de relevantie van de stageopdrachten die die de leerlingen meekrijgen. Ook over het nakomen van afspraken en het bedrijf serieus nemen als gesprekspartner toonden de bpv-bedrijven zich positief. Relatief laag scoorde het ROC op de informatievoorziening over het bedrijf naar de

leerlingen. 'Maar ook daar scoorden we nog steeds een voldoende', vertelt Capel. 'Dat is prettig, maar het neemt niet weg dat we hier wel mee aan de slag moeten.'

Persoonlijke relatie

De goede overall score is volgens Jan Meessen goed te verklaren. 'Door de bijzondere geografische ligging zijn we van oudsher gewend dat we elkaar nodig hebben. Daardoor is er een hechte band tussen ROC, bedrijven en instellingen. De lijnen zijn kort. Vaak kennen we begeleiders persoonlijk; soms zijn dat oud-leerlingen. De praktische vormgeving van die verbondenheid is overigens wel afhankelijk van de manier waarop een sector is georganiseerd. Techniek en zorg bijvoorbeeld kennen grotere verbanden. Een sector als de horeca niet. Dat zijn vaak kleine afzonderlijke bedrijven waarbij je als school wat moeilijker een netwerk opbouwt.' Een opvallend resultaat vindt Capel dat de bedrijven aangeven dat hun stageaanbod gelijk zal blijven of zelfs zal toenemen. 'In deze moeilijke economische tijd zien we dat als een teken van vertrouwen in onze opleidingen. Maar natuurlijk kijken werkgevers ook verder dan vandaag. Dat is niet zo gek als je bedenkt dat we samen met Parkstad Limburg en noordoost Groningen krimpregio zijn. We willen een antwoord vinden op de sterke vergrijzing in onze regio. Hoe kunnen we jongeren in Zeeuws-Vlaanderen houden? Daar denken we samen over na: gemeenten, scholen en werkgevers.'

